



Agentschap NL
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

InfoMil Perspectief | 3

Jaargang 2 | maart 2012

>> Als het gaat om milieu en leefomgeving

***“Forse uitbreiding
Activiteitenbesluit”***

Inhoudsopgave

4 Inspectieview Milieu

Informatie-uitwisseling

De Inspectieview Milieu verbetert de informatie-uitwisseling tussen bestuurlijke en strafrechtelijke organisaties die betrokken zijn bij de milieuhandhaving. In 2013 is dit systeem online. *Lees verder >>*

6 BBT-conclusies glasindustrie

Eenduidige emissie-eisen

Begin dit jaar zal de Europese Commissie de BBT-conclusies voor de glasindustrie publiceren. Deze conclusies vormen de referentie voor de vergunningsvoorwaarden en bevatten de met beste beschikbare technieken (BBT) geassocieerde emissieniveaus. Wat zijn de gevolgen voor de Nederlandse praktijk? *Lees verder >>*

8 Activiteitenbesluit

Meer activiteiten

Het Activiteitenbesluit wordt fors uitgebreid met landbouwbedrijven en 3300 andere bedrijven. Daarnaast worden de algemene regels van de Richtlijn Industriële Emissies (IED) erin opgenomen. InfoMil Perspectief geeft een overzicht. *Lees verder >>*

12 m.e.r.

Snelle scan

Ondernemers en vergunningverleners bij provincies en gemeenten moeten soms veel moeite doen om erachter te komen of er een m.e.r. moet worden opgesteld of dat er een beoordeling moet worden uitgevoerd van potentiële milieueffecten. Er is een manier om daar snel achter te komen: de m.e.r.-scan. *Lees verder >>*

En verder...

4 | Inspectieview Milieu in 2013 online

6 | BBT-conclusies glasindustrie

8 | Activiteitenbesluit: ruim 350 miljoen
minder administratieve lasten

**11 | Planologisch regime bepaalt milieubescherming
van woningen**

12 | Is een m.e.r. nodig?

**14 | Agrarisch netwerk Activiteitenbesluit:
papier en praktijk in evenwicht**

Colofon

InfoMil Perspectief is de digitale opvolger van het tijdschrift 'InfoMil Nieuws' en verschijnt viermaal per jaar via een gratis abonnement. Kenniscentrum InfoMil maakt onderdeel uit van divisie NL Milieu en Leefomgeving van het Agentschap NL.

De divisie NL Milieu en Leefomgeving stimuleert de realisatie van duurzame ambities door het verbinden van partijen, de toetsing aan milieuwetgeving en met financiering, informatie en advies.

Aan- en afmelden kunt u doen via de website van [InfoMil](#).

Vragen over deze uitgave kunt u uitsluitend stellen via het [vragenformulier](#).
Overnemen met bronvermelding is toegestaan.

Redactieadres

InfoMil Perspectief
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
[E-mail redactie](#)
[Website InfoMil](#)
ISSN 212-0580
Publicatienummer: 1INFO1201.

Van de redactie

Beste lezers,

We leven in dynamische tijden: RUD-vorming, vereenvoudiging van regelgeving, taakstellingen, etc. Veranderingen die veel kansen bieden, maar ook veel van u als professional vragen.

Op de volgende [Schakeldag](#), op 5 juni bij NBC in Nieuwegein, staan deze ontwikkelingen centraal vanuit het thema 'Omgeving in beweging: samen kennis maken'. Deze – alweer derde! – InfoMil Perspectief schetst achtergronden bij deze dynamiek. Zo treft u interviews aan over Inspectieview Milieu, het Activiteitenbesluit, de m.e.r.-tool en plattelandswoningen.

Kenniscentrum InfoMil doet als altijd zijn best om u – ook in deze roerige tijden – goed te ondersteunen, en ons motto 'kennis- en netwerkpartner' optimaal in te vullen. Het afgelopen jaar zijn we daarin goed geslaagd, vond u. 60% van onze klanten gaf onze diensten een 8 of hoger! U waardeerde onze website, helpdesk en nieuwsbrieven gemiddeld met een 7,6. Met een flinke groei in het aantal bezoeken (4,7 miljoen hits) en bezoekers (680.000) vormt de website een vooraanstaand kanaal voor kennisoverdracht. Daar zijn we trots op! [[resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek](#)]

Als redactie werken we hard om van InfoMil Perspectief een succes te maken. Uit de eerste reacties op onze survey blijkt dat u als lezer de nieuwe digitale opzet waardeert. Maar: er zijn zeker nog enige puntjes op de 'i' te zetten. Om dat beter in beeld te krijgen verzoeken we nog meer lezers op [onze survey](#) te reageren. Hartelijk dank!

De redactie

Het e-zine printen?

Er zijn twee mogelijkheden:

- Full colour print: Vanuit het menu
- Eco-print (zwart-wit): [klik hier](#).

Inspectieview Milieu in

In 2013 is het informatie-uitwisselingsysteem Inspectieview Milieu online. Hierin kunnen alle milieuhandhavende organisaties hun informatie onderling uitwisselen en delen. Programmamanager Titia van Leeuwen van het Programma Informatie-uitwisseling Milieuhandhaving (PIM) en Tim Berkelaar (ICTU) vertellen over de stand van zaken.

De Inspectieview Milieu is een belangrijke voorwaarde om de informatie-uitwisseling te verbeteren tussen bestuurlijke en strafrechtelijke organisaties die betrokken zijn bij de milieuhandhaving. Diverse onderzoeken toonden namelijk aan dat de milieuhandhaving fragmentarisch is en gestandaardiseerde informatie-uitwisseling ontbreekt. De Inspectieview Milieu is een groeimodel. Van Leeuwen: "Bij de ontwikkeling zijn veel partijen betrokken. Dan is het goed om eerst klein te beginnen om ervaring op te doen met het systeem en het zo nodig aan te passen. In 2012 ontwikkelen we het systeem met een beperkt aantal betrokkenen: de twee bestaande Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) DCMR en OZHZ met politie, Inspectie Leefomgeving en Transport en de afvalmeldpunten (EVOA en LMA) bij Agentschap NL. Vanaf begin 2013 kunnen anderen aansluiten. Totdat heel milieuhandvend Nederland haar informatie onderling deelt."

Functionaliteiten

Uitwisseling van gegevens over bedrijfsbezoeken en bevindingen vormen de basis van het systeem. Daarnaast

komen er extra functionaliteiten bij. Gebruikers kunnen er bijvoorbeeld een analyse op het naleefgedrag van een groep bedrijven mee uitvoeren. De Inspectieview Milieu wordt ook toegepast voor de ketenhandhaving. "We kijken nu hoe we kunnen aansluiten bij bestaande systemen die de opslag en het transport van asbest en vuurwerk in kaart brengen", zegt Van Leeuwen. "Later willen we dit ook doen voor afval en voor grond- en bodemverzet. Elk ketensysteem heeft zijn eigen karakteristieken. Zo speelt certificatie een grote rol in de ketenhandhaving van bodem. Bij asbest wordt nauw samengewerkt met de Arbeidsinspectie. Daarnaast zijn er verschillende meldpunten. Wie grond verplaatst, moet dit melden bij het landelijke meldpunt voor grond. Maar grond kan ook worden beschouwd als afval. En dan moet de grond ook worden gemeld bij het meldpunt voor afval. Dat is wat complex. In het kader van PIM is een overzicht opgesteld van de werking van de landelijke meldpunten met aanbevelingen voor de verdere aanpak."

Standaardisatie

De Inspectieview Milieu maakt gebruik van bestaande gegevensbestanden bij gemeenten, provincies, RUD's, politie, inspecties en andere organisaties. Daarbij is standaardisatie een belangrijk onderdeel. Berkelaar: "De ene organisatie gebruikt de handelsnaam van een

2013 online

bedrijf, de andere de naam van de rechtspersoon. Maar het gaat over hetzelfde bedrijf. Dat kan tot verwarring leiden als de informatie wordt uitgewisseld. Hetzelfde geldt voor begrippen. De ene organisatie verstaat onder een inrichting een bedrijf, voor een andere organisatie kan een procesonderdeel ook een inrichting zijn. Op dit moment verzamelen we alle bestaande standaarden. Met de standaardisatie-experts van provincies, gemeenten, politie, de rijksinspecties en de werkgroep Integraal Toezichtprotocol kijken we welke standaarden we voor de Inspectieview Milieu kunnen gebruiken en welke aanvullingen nodig zijn. Op basis daarvan maken we een lijst met toe te passen standaarden. Die kunnen organisaties aan hun softwareleverancier verstrekken, zodat die een pakket kan aanleveren dat conform is aan de landelijke standaarden. Vervolgens kunnen wij de organisatie aansluiten op de Inspectieview Milieu.”

Juridische zaken

Standaardisatie geldt ook voor het wettelijk kader. De interpretatie van wetgeving kan verschillen. Ook over deze eenduidigheid wordt nagedacht met vertegenwoordigers uit het veld. Kenniscentrum InfoMil is aangetrokken om PIM in de workshops hierover te adviseren. Niet alle gegevens mogen zomaar worden uitgewisseld. “Er is een verschil tussen het bestuursrecht en het strafrecht”, zegt Van Leeuwen. “Een jurist van de KLPD brengt de juridische kaders in beeld, welke data mogen worden uitgewisseld en welke vertrouwelijk moeten blijven. Hij adviseert ook bijvoorbeeld over de convenanten en protocollen die voor de milieu-informatie-uitwisseling nodig zijn. Eind dit jaar moet duidelijk zijn of de bestaande wetgeving voldoende ruimte geeft voor goede informatie-uitwisseling, of dat de regels moeten worden aangepast.”

Aan de slag

Als de eerste versie van de Inspectieview online is, moet ermee worden gewerkt. “Het is niet de bedoeling dat de Inspectieview op de plank blijft liggen”, zegt Berkelaar. “Daarom gaan we dit jaar veelvuldig het land in. We

PIM in het kort

PIM bestaat uit zeven projecten. Drie ervan zijn gericht op de informatie-infrastructuur:

- Ontwikkeling Inspectieview Milieu;
- Informatiebehoefte onderzoeken voor ketenhandhaving en deze ondersteunen met de Inspectieview;
- Uitbreiden Inspectieview met nieuwe functionaliteiten.

De andere projecten vormen de voorwaarden voor informatie-uitwisseling:

- Ontwikkelen van standaarden;
- Overeenkomen van een eenduidig juridisch kader;
- Integreren en harmoniseren van landelijke meldpunten;
- Faciliteren van draagvlak en betrokkenheid en het stimuleren van een werkwijze in de milieu-handhaving die gebaseerd is op informatie-uitwisseling.

komen niet om kritiek te leveren op de huidige praktijk. Natuurlijk weten handhavers de politie of de inspectie te vinden als er wat aan de hand is op lokaal niveau. De Inspectieview Milieu kan ze helpen hun werk sneller en effectiever te doen, omdat je met één muisklik ziet wat er aan de hand is. Zo kan je eerder maatregelen nemen en sneller onderling afstemmen en samenwerken. Daarnaast biedt de Inspectieview Milieu een breder overzicht op regionale en landelijke schaal, inzicht in de ketens en koppelingsmogelijkheid met andere handhavingactiviteiten op gebied van bijvoorbeeld transport, bouw en RO.”

Consequenties bevoegd gezag

Wat zijn de consequenties van de BBT-conclusies voor het bevoegd gezag? Kan de vergunningverlener aan de hand van deze BBT-conclusies een goede afweging maken van beste beschikbare technieken? Volgens Beerkens en Braams kan dat, maar stevige inhoudelijke kennis is wel noodzakelijk. Beerkens: "In de BREF staan per stof en sector verschillende BBT's. Per techniek gelden verschillende emissieniveaus. Ik kan mij voorstellen dat het soms lastig te bepalen is wat technisch en economisch billijk en haalbaar is.

De Duitsers pakken het anders aan. De Duitse richtlijn TA Luft stelt meestal exacte emissiewaarden, geen ranges."

Volgens Braams doen deze ranges echter recht aan de bedrijfsvoering in de glasindustrie. "Het gaat om procesemissies. Die zijn overal anders, de ene glasoven is de andere niet. Daarom kiezen we voor meer flexibiliteit in emissiewaarden."

Vergunningverleners zullen zich dus goed moeten voorbereiden. De BREF biedt hiervoor een goede

Eenduidige regels voor emissies

Begin dit jaar zal de Europese Commissie de BBT-conclusies voor de glasindustrie publiceren. Deze conclusies vormen de referentie voor de vergunningsvoorwaarden en bevatten de met beste beschikbare technieken (BBT) geassocieerde emissieniveaus. Twee deskundigen vertellen over de gevolgen van de BBT-conclusies voor de Nederlandse praktijk: Ruud Beerkens, voormalig hoogleraar glastechnologie en werkzaam bij CelSian Glass & Solar (voorheen TNO) en Cees Braams, expert industriële luchtverontreiniging (Ministerie van Infrastructuur en Milieu).

In Nederland moeten ongeveer tien glasbedrijven binnen vier jaar na bekendmaking van deze BBT-conclusies hieraan voldoen. Voor glasovens kan een andere termijn gelden, omdat ze een levenscyclus hebben van tien tot vijftien jaar. Het bevoegd gezag heeft hierin een belangrijke rol. Vergunningverleners moeten de vergunningsvoorwaarden toetsen aan de BBT-conclusies en indien nodig actualiseren. Het is belangrijk dat dit zo snel mogelijk gebeurt, zegt Braams: "Dan kunnen ondernemers tijdig maatregelen nemen, zodat de vergunning zonder problemen kan worden verlengd. Sommige bedrijven hebben zeker twee jaar of meer nodig om hun processen aan te passen aan de nieuwe regels."

Minder ambitieus

In 2006 startte de herziening van de BREF voor de glasindustrie. De auteur werd begeleid door een technische werkgroep met vertegenwoordigers van lidstaten, industrie, onafhankelijk deskundigen en de milieubeweging. Braams vertegenwoordigde met Bianca Schijven van Kenniscentrum InfoMil de Nederlandse overheid, Beerkens was als onafhankelijk deskundige ingehuurd door de Europese branchevereniging CPIV. Wat vinden zij van het eindresultaat? "Het was een moeilijk proces", blik Beerkens terug. "Zes jaar geleden stelde de Europese Commissie een auteur aan die onvoldoende kennis had van de glasindustrie en de Engelse taal. Het eerste concept was beneden de maat. De auteur werd na anderhalf jaar vervangen door een meer deskundige auteur. Zij moest echter werken met gegevens van lidstaten en bedrijven die zijn aangeleverd op basis van de uitgangspunten van het eerste concept. Pas later werden hiervoor gedetailleerde richtlijnen

basis, omdat het document in zijn totaliteit goede achtergrondinformatie biedt. “Daarmee kan de vergunningverlener de BBT-conclusies in de juiste context plaatsen”, aldus Braams.

Binnenkant van een vlakglasoven.

van glasbedrijven

gegeven. Geen ideale situatie dus. Ondanks dat is de eindversie acceptabel.”

Braams vult aan: “Het is goed dat alle EU-glasbedrijven aan dezelfde emissie-eisen moeten voldoen. De IPPC-richtlijn bood meer ruimte om ervan af te wijken. Hierdoor ontstonden ongelijke verhoudingen tussen lidstaten. Een glasbedrijf in het ene land mocht meer emitteren dan het andere soortgelijke bedrijf. Nu mag je alleen afwijken met een goed onderbouwde motivering. Daarop gaat de Europese Commissie toezien en ook dat is een belangrijke stap vooruit. Die controle ontbrak onder het IPPC-regime. Ik ben wel benieuwd hoe de Commissie het toezicht precies gaat invullen. We weten alleen dat controle steekproefsgewijs plaatsvindt. Over de inhoud van de herziene BREF en de BBT-conclusies kan ik zeggen dat ze helaas niet zo ambitieus zijn als Nederlandse overheid had gewild. Dat geldt vooral voor de NOx-emissies.”

NOx verlagen

Ondanks dat, ligt juist daar de grootste uitdaging voor de Nederlandse glasindustrie, zegt Beerkens: “Veel Nederlandse glasbedrijven hebben bijvoorbeeld enkele jaren geleden hun ovens uitgerust met doekfilters om de uitstoot van fijn stof te verminderen. Primaire maatregelen voor NOx-vermindering hebben vaak de voorkeur in de glasindustrie, omdat dit vaak goedkoper en energiezuiniger is. Inmiddels zijn er secundaire katalytische systemen ontwikkeld en beproefd, zoals SCR DeNOx. Deze systemen kunnen ook de NOx-emissie reduceren. In diverse EU-landen hebben veel glasbedrijven nog geen filters toegepast. Voor hen is het niet zo ingewikkeld om onder andere deze

DeNOx-systemen met nieuwe elektrostatische filters in het bedrijfsproces te integreren. Voor Nederlandse bedrijven is dat anders. De combinatie katalytische NOx-vermindering met doekfilters is niet gangbaar en technisch zeer problematisch. Het kan ook zijn dat daarvoor niet voldoende ruimte is in het bestaande rookgasreinigingssysteem. Of dat het vereiste temperatuurvenster niet voorhanden is. Voor sommige Nederlandse glasbedrijven is dit een probleem, omdat ze hebben geïnvesteerd in nieuwe doekfilters. Vervanging binnen vier jaar is kapitaalvernietiging”.

Overgangsmaatregelen mogelijk

Zover komt het niet, stelt Braams. “Het bevoegd gezag kan in de vergunning goed motiveren waarom deze bedrijven op dit moment niet aan de emissiegrenswaarden voor NOx kunnen voldoen. Dan zijn overgangsmaatregelen mogelijk. Je spreekt af dat de nieuwe eisen in werking treden zodra de glasoven wordt vervangen.”

De emissie-eisen voor andere stoffen die vrijkomen uit de glasindustrie brengen geen of minder ingrijpende maatregelen met zich mee. “Sommige glasovens gebruiken selenium als grondstof om het glas te kleuren of te ontkleuren. Mogelijk moeten ze dan soms extra reducerende maatregelen nemen”, zegt Beerkens. “Daarnaast brengt de strengere norm voor zwaveloxiden met zich mee, dat bedrijven soms niet al het overgebleven glas en gegenereerde filterstof in eigen huis kunnen recycleren. Dit afval moet ergens anders naartoe.”

Wijzigingen Activiteitenbesluit

Ruim 350 miljoen minder administratieve lasten

Het Activiteitenbesluit wordt fors uitgebreid. Naar verwachting komen landbouwbedrijven met ingang van 1 juli 2012 onder de werking van dit besluit te vallen.

Daarnaast worden de algemene regels uit de Richtlijn Industriële Emissies (IED) opgenomen in het Activiteitenbesluit. Dorothe Albers, Pieter Roos en Peter Henkens van IenM geven een toelichting op de wijzigingen.

We beginnen met de landbouw. In het Activiteitenbesluit worden vijf besluiten samengevoegd: Landbouw milieubeheer, Mestbassins milieubeheer, het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, het Besluit glastuinbouw en het agrarische deel van het Lozingenbesluit bodembeheer. Daarnaast worden 4800 vergunningplichtige bedrijven onder algemene regels gebracht.

Politieke discussie

De landbouwactiviteiten waren in 2011 regelmatig onderwerp van gesprek in de Tweede Kamer. Henkens: “In verschillende overleggen werd ervoor gepleit om de regels specifiek op de landbouw toe te snijden. De essentie van het Activiteitenbesluit is dat voor een bepaalde activiteit dezelfde regels gelden, ongeacht de bedrijfssectoren. Een brandstoftank blijft een brandstoftank, of die nu staat bij een boerderij of een aannemer. Dus voor zo’n tank gelden dezelfde regels voor bodembescherming. Toch vond de Tweede Kamer dat er meer rekening moest worden gehouden met de specifieke eigenschappen van de agrarische sector. Daarom zijn onder meer overgangsregelingen uitgebreid. Bijvoorbeeld voor de keuring van dieseltanks, voeropslagen en mestkelders. Daarnaast is voor meer onderdelen flexibiliteit toegevoegd via de mogelijkheid tot maatwerkvoorschriften en zijn er voorzieningen gemaakt die specifiek voor de landbouw zijn, zoals voor anti-hagelkanonnen. Tuinders gebruiken deze kanonnen om hun gewassen te beschermen tegen hagel. De kanonnen zenden schokgolven van geluid in de wolken en verstoren op deze wijze de opbouw van een hagelwolk. Voor de praktijk was het vaak onduidelijk of deze voorzieningen onder algemene regels vielen of vergunningplichtig waren. We hebben dit opgelost door de hagelkanonnen nu te bestempelen als vergunningplichtige inrichting. Zo is duidelijk dat dit kanon niet onder algemene regels valt en gemeenten een lokale afweging moeten maken om de toelaatbaarheid vast te stellen.”

Derde tranche

Het voorontwerp van de derde tranche van het Activiteitenbesluit is op 11 november 2011 voorgepubliceerd. Na de verwachte inwerkingtreding op 1 januari 2013 hebben zo’n 3300 bedrijven geen omgevingsvergunning meer nodig. Het gaat om de rubber- en kunststofindustrie, onderhoudsplaatsen voor trams, metro’s en treinen, voedingsmiddelenbedrijven, de betonindustrie, schietinrichtingen en de grafische industrie. Tevens zal het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (BEMS) worden geïntegreerd in het Activiteitenbesluit.

De milieueisen zijn opgesteld in werkgroepen met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en de bedrijfsbranches. “Daarmee willen we een goede afspiegeling krijgen van de gemiddelde vergunning en goed aansluiten op de praktijk”, zegt Albers. “Natuurlijk is niet elk bedrijf hetzelfde en kunnen lokale omstandigheden verschillen.

“Rekening houden met specifieke eigenschappen van de agrarische sector”

Daarom kunnen vergunningverleners maatwerkvoorschriften opstellen. Ik raad het bevoegd gezag wel aan om de mogelijkheden ervan goed te bestuderen. Voor sommige activiteiten kun je bijvoorbeeld alleen voor onderdelen binnen een bepaalde bandbreedte afwijken van de standardeisen.” ▶

Kostenbesparingen

Alle wijzigingen van het Activiteitenbesluit – inclusief de totstandkoming en de nieuwe wijzigingen – leveren tot nu toe een administratieve lastenverlichting op van ruim 290 miljoen euro voor bedrijfsleven. Met de wijzigingen in verband met de landbouwactiviteiten en de derde tranche, komt er nog een bedrag van ruim 60 miljoen euro bij. De administratieve lasten van nevenactiviteiten van IPPC-installaties blijven gelijk. Dat was niet vanzelfsprekend. Roos: “Als de oorspronkelijke tekst van de Richtlijn Industriële Emissies ongewijzigd was aangenomen, zou dat veel meer tijd van bedrijven en overheden vergen. Zo omvatte de eerste versie van de richtlijn extra rapportageverplichtingen, zoals een periodiek bodemonderzoek. Dat doen wij niet in Nederland. Ook hebben we door lobby voorkomen dat de reikwijdte zou uitbreiden naar bedrijven die niet meer vergunningplichtig zijn.”

Europese regelgeving

Daarnaast krijgt het Activiteitenbesluit er in 2013 een hoofdstuk bij om onderdelen van de Richtlijn industriële emissies (IED) in Nederlandse wet- en regelgeving te implementeren. “Het gaat om eisen voor grote stookinstallaties, afvalverbranding en titaandioxideproductie. De eisen voor oplosmiddeleninstallaties gaan naar een nieuwe paragraaf in hoofdstuk 2 van het Activiteitenbesluit. Daarnaast gaan de artikelen over het nul- en eindsituatiebodemonderzoek gelden uit hoofdstuk 2 ter implementatie van de IED voor IPPC-installaties”, zegt Pieter Roos. Hij is verantwoordelijk voor de Nederlandse implementatie.

De eisen die nu nog in het Besluit emissie-eisen stookinstallaties A (BEES A) staan moeten voor de implementatie worden geactualiseerd.

Roos: “BEES A is een verouderd besluit, dat door de techniek is achterhaald. Het is geen weerspiegeling van beste beschikbare technieken (BBT). Dat betekent dat we pakweg driekwart van de artikelen kunnen schrappen, dus de regelgeving voor grote stookinstallaties wordt aanzienlijk eenvoudiger. Ook actualiseren we eisen voor afvalverbranding. De monitoring van afvalverbranding wordt verlicht. Omdat de voorschriften voor de grote stookinstallaties, de middelgrote en kleine stookinstallaties en de afvalverbranders allemaal in het Activiteitenbesluit komen worden ze beter op elkaar afgestemd. Minder regels dus, terwijl de milieubescherming intact blijft.” ◀

Nederlandse emissie Richtlijn Lucht verandert

De Nederlandse emissieRichtlijn (NeR) is sinds begin jaren negentig het standaardwerk voor vergunningverleners om te bepalen aan welke emissie-eisen vergunningplichtige bedrijven moeten voldoen. Dat gaat veranderen. André Peeters Weem van Kenniscentrum InfoMil legt uit waarom.

De laatste jaren is steeds meer wet- en regelgeving over industriële emissie-eisen ingevoerd. Grote bedrijven, zoals kolencentrales, raffinaderijen en de chemische industrie, vallen onder de werking van de Europese IPPC-richtlijn en vanaf 2013 onder de Richtlijn Industriële Emissies (IED). Kleinere bedrijven moeten zich houden aan de algemene regels van het Activiteitenbesluit. Peeters Weem: “Nederland telt zo’n 412.000 bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen. Voor ruim 3000 gelden de regels van IPPC en vanaf volgend jaar de IED. Het Activiteitenbesluit omvat na 1 januari 2013 390.000 bedrijven. Dan blijft er een relatief kleine groep bedrijven over die een omgevingsvergunning voor emissies nodig heeft en waarvoor de regels van de NeR gelden. Dat was aanleiding om ons te heroriënteren op de status van de NeR. Het idee is om het wettelijke deel van de

NeR te integreren in het Activiteitenbesluit en andere bestaande wet- en regelgeving.”

Op koers

Voordat het zover is, moet er nog één en ander gebeuren. “We zijn al een eind”, zegt Peeters Weem. “De eisen van de NeR zijn één-op-één overgenomen in hoofdstuk 2.3 van het Activiteitenbesluit. En er is voor een aantal bedrijven aparte paragrafen voor het Activiteitenbesluit geschreven. Voor grotere bedrijven die van IPPC naar de IED gaan, worden de BREF-documenten en BBT-conclusies nog belangrijker. Op basis daarvan kunnen we nu bepalen hoe we de regels van de NeR kunnen integreren met deze Europese regelgeving. Deze zomer moet alles duidelijk zijn.”

Input welkom

De NeR blijft bestaan als informatief naslagwerk. De opzet en inhoud ervan wordt in de Adviesgroep NeR besproken. Maar ook suggesties van andere bedrijven en milieuprofessionals zijn van harte welkom. “Veel mensen gebruiken de NeR. Veel input is dan ook welkom, zodat ook de nieuwe NeR aansluit bij de behoeften van gebruikers”, aldus Peeters Weem.

Als iemand anders dan de agrariër in een agrarische bedrijfswoning woont, gelden er straks geen extra milieuregels meer voor het bijbehorende boerenbedrijf. Dat is de kern van het wetsvoorstel plattelandswoningen. **Jolanda Ribbers** van IenM geeft een toelichting.

Planologisch regime bepaalt milieubescherming van woningen

Het komt regelmatig voor dat een boer die gestopt is in zijn woning blijft wonen. Of dat een familielid er zijn intrek in neemt. Volgens het bestemmingsplan mag dit niet, omdat het een agrarische bedrijfswoning blijft. “Alleen een eigenaar of medewerker van het boerenbedrijf mag er wonen. Andere bewoners moeten er dus eigenlijk uit, maar in de praktijk wordt hierop niet altijd gehandhaafd”, zegt Ribbers. “Je zou dit kunnen oplossen door de bestemming te veranderen van agrarisch naar wonen. Maar ook dit is complex. Je blijft dus zitten met ‘illegale’ bewoning. Uit oogpunt van milieuwetgeving is dit ook ingewikkeld. Als iemand anders dan de eigenaar van de boerderij in het huis woont, wordt het bedrijfspand automatisch een burgerwoning voor de werking van sommige milieuwetten. Hier geldt namelijk vaak het principe van ‘feitelijk gebruik’. Ook al is een gebouw planologisch gezien een bedrijfspand, voor de milieuwet is het een burgerwoning omdat particulieren erin wonen. Zo’n burgerwoning geniet meer milieubescherming. Dat betekent dat het boerenbedrijf strengere milieueisen krijgt opgelegd om de bewoners van die woning te beschermen, bijvoorbeeld tegen geluidsoverlast.”

Het wetsvoorstel plattelandswoningen regelt dat de milieubescherming niet meer wordt gebaseerd op het feitelijke gebruik van de woning, maar op de planologische status (bestemmingsplan, beheersverordening of omgevingsvergunning). Deze status bepaalt voor welk doel een gebouw mag worden gebruikt. “Dat betekent dat het gebouw alleen milieubescherming krijgt als het op grond van de planologische status als woning mag worden gebruikt. Zo maken we een einde aan de bescherming van gebouwen op grond van feitelijke gebruik, ook als dat strijdig is met de planologische status. Overigens gaat dit voor alle gebouwen gelden, niet alleen op het platteland.” Daarnaast regelt het wetsvoorstel dat een agrarische bedrijfswoning die ruimere gebruiksmogelijkheden krijgt, voor de vergunningverlening blijft gelden als agrarische bedrijfswoning. “Hierdoor kunnen ook anderen dan de eigenaar van het boerenbedrijf legaal in de agrarische woning wonen. Maar omdat de woning blijft gelden als een bedrijfswoning, voorkomen we dat het bijbehorende bedrijf ‘op slot’ wordt gezet. Of er inderdaad iemand anders dan de agrariër in de woning mag wonen, is een besluit van de gemeente.”

Is een m.e.r. nodig?

Een groot industrieel bedrijf heeft vergevorderde plannen voor een nieuwe vestiging. Nu is de vergunning nodig. Tegenvaller: bij de gemeente krijgt de vertegenwoordiger van het bedrijf te horen dat hij nog een MER moet opstellen. Het project loopt drie maanden vertraging op.

Het is een herkenbaar praktijkvoorbeeld voor veel vergunningverleners. Ondernemers en vergunningverleners bij provincies en gemeenten

moeten soms veel moeite doen om erachter te komen of er een m.e.r. moet worden opgesteld of dat een beoordeling moet worden uitgevoerd van potentiële milieueffecten. Het staat beschreven in het Besluit milieueffectrapportage. Maar vanwege de hoeveelheid informatie en de manier waarop deze in dit besluit is gepresenteerd, is dit document voor niet-ingewijden moeilijk te begrijpen. Er is een manier om er snel achter te komen of een m.e.r. moet worden opgesteld.

Snelle online scan biedt duidelijkheid

Vorig jaar bestond de m.e.r. 25 jaar. Het instrument brengt de milieueffecten in kaart van activiteiten in plannen en vergunningen. Ondernemers, provincies, gemeenten en wegbeheerders die deze activiteiten willen ontwikkelen, hebben ermee te maken.

De zogenoemde C- en D-lijsten in het Besluit m.e.r. vormen de basis om te bepalen of een m.e.r. of m.e.r.-beoordeling nodig is of dat geen actie is vereist. Teeuwen: "In deze lijsten zijn alle activiteiten benoemd. Als een activiteit in de C-lijst voorkomt, is een m.e.r. verplicht. Voor activiteiten die in de D-lijst staan moet een beoordeling plaatsvinden of een m.e.r. nodig is. Als je weinig met m.e.r. te maken hebt is het een klus om deze lijst door te nemen. En soms is het ook lastig definities goed te interpreteren. Daar komt bij dat sommige activiteiten op beide lijsten voorkomen en het systeem voor plannen net iets anders is dan voor vergunningen."

Goede structuur

De lijsten in het Besluit m.e.r. zijn zeer gedetailleerd en voor niet-ingewijden soms onoverzichtelijk gerang-

schikt in 36 categorieën in de C-lijst en 101 in de D-lijst. Elk weer met aparte drempelwaarden. Deze complexiteit werpt soms een belemmering op om aan de m.e.r. te beginnen. Dat is jammer, vindt Teeuwen: "Een m.e.r. helpt om milieuaspecten goed in de planvorming te integreren. Door ook expliciet aandacht te besteden aan milieu, naast bijvoorbeeld economie en woningbouw, ontstaat een evenwichtig beeld van alle aspecten die met de ontwikkeling van een gebied zijn gemoeid. Bestuurders kunnen zo een goede afweging maken."

m.e.r. verrijkt planvorming

Een m.e.r. is minder moeilijk dan het lijkt. Van den Dool: "Vanuit andere wet- en regelgeving krijgen planmakers sowieso te maken met milieuaspecten. Voor een bestemmingsplan moet je bijvoorbeeld een goede ruimtelijke onderbouwing geven. Daarin moeten ook milieuaspecten een plaats krijgen. Hiervoor wordt vaak een aantal studies uitgevoerd, zoals een lucht-, bodem- en geluidonderzoek. Dan is er al veel informatie voorhanden. De m.e.r. vraagt in feite niets anders dan dat de gesignaleerde milieueffecten worden vergeleken voor een aantal alternatieven. Het instrument biedt een goede structuur om dit te doen. Dit resulteert in betere plannen. Een m.e.r. verrijkt de planvorming."

Hoe werkt de scan?

De m.e.r.-scan biedt de ondernemer, de RO-deskundige of vergunningverlener bij de provincie of gemeente duidelijkheid of een m.e.r. of m.e.r.-beoordeling wel of niet noodzakelijk is. Aan de hand van een aantal vragen wordt bepaald onder welke categorie de activiteit valt, welke drempelwaarden van toepassing zijn en in welk

Jan van den Dool (Kenniscentrum InfoMil) en
 Roel Teeuwen (IenM) presenteren de m.e.r.-scan.

*De hele procedure neemt niet meer
 dan tien minuten in beslag.*

plan of besluit de activiteit zal worden geregeld. Van den Dool: "Als je dit wilt weten voor een suikerfabriek (categorie D. 38.3), werkt het als volgt. De m.e.r.-scan vraagt eerst onder welke hoofdrubriek de activiteit valt. Je kunt onder meer kiezen uit stedelijke ontwikkeling, veeteelt en visserij, energie en industriële activiteiten. In dit voorbeeld vinkt de gebruiker de hoofdrubriek 'industriële activiteiten' aan. Vervolgens vraagt de scan om wat voor soort activiteit het gaat. Is het bijvoorbeeld een chemie gerelateerde industriële activiteit, of heeft het te maken met metaal, olie of voeding? Onze plannenmaker geeft aan dat het om voeding gaat. Vervolgens vinkt hij aan dat het om een suikerwarenfabriek gaat. Op basis van het antwoord op de vraag of de fabriek meer of minder dan 15.000 ton per jaar gaat produceren, bepaalt de scan of de drempelwaarde van de D-lijst wordt overschreden. Daarna wordt gevraagd of de fabriek in een plan of besluit wordt vastgelegd. Op basis daarvan geeft het instrument aan of een m.e.r. nodig is, een m.e.r.-beoordeling of geen van beide."

Vooroverleg

De hele procedure neemt niet meer dan tien minuten in beslag. Vergunningverleners kunnen het dan ook makkelijk in het vooroverleg samen met een vergunningaanvrager invullen. En omdat de scan ook de taal van de RO-deskundige bij de provincie of gemeente spreekt, kunnen ook zij makkelijk nagaan wat er eventueel moet gebeuren. Zij kunnen nu eenvoudig bepalen of ze voor het opstellen van een ruimtelijk plan medewerking nodig hebben van de mensen van de afdeling Milieu. In de praktijk blijkt namelijk de verantwoordelijkheid voor de m.e.r. vaak bij die afdeling te liggen.

Altijd actueel

De m.e.r.-scan is sinds 13 december 2011 online en trok in twee weken tijd zo'n 900 bezoekers. De inhoud van de scan loopt synchroon met die van het Besluit m.e.r. Wijzigingen worden meteen in de scan opgenomen.

Input gewenst

De komende maanden hopen Van den Dool en Teeuwen veel reacties te krijgen op de eerste versie van de scan. Andere betrokkenen bij de scan waren Nico Haselager (Kenniscentrum Infomil), Eva Baron (IenM) en Oranjewoud. "Samen deden we ons best om de inhoud van het Besluit m.e.r. te vertalen in begrijpelijke taal. Daarbij ontkwamen we er niet aan om een keuze te maken hoe sommige dingen vanuit een bepaalde logica zijn bedoeld. Het kan zijn dat praktijkmensen dat anders interpreteren. Daarom is input welkom, zodat we naar aanleiding daarvan de scan kunnen aanpassen."

Papier en praktijk in evenwicht

Naar verwachting worden op 1 juli 2012 landbouwactiviteiten opgenomen in het **Activiteitenbesluit**. Om ervoor te zorgen dat de regels aansluiten op de praktijk, is het agrarisch netwerk Activiteitenbesluit opgericht. Adviseur milieuvergunningen **Elise Verkerk** (Elburg) vertelt over haar ervaringen.

In het agrarisch netwerk denken gemeenten mee met het ministerie van IenM over de inhoud en uitvoerbaarheid van de landbouwactiviteiten in het Activiteitenbesluit (zie ook het artikel op de pagina's 8-10). Daarnaast leren ze van elkaars ervaringen. Kenniscentrum InfoMil organiseert de bijeenkomsten. De eerste vond plaats op 22 november 2011. IenM gaf een toelichting. Volgens Verkerk waren gemeenten positief over de georganiseerde bijeenkomst en de nieuwe regelgeving: het maakt hun werk eenduidiger.

Eén loket om te melden

Ook voor agrariërs wordt het makkelijker, omdat ze al hun activiteiten via één loket kunnen melden, de internet

activiteiten module aim.vrom.nl. "Vooraf wat oudere agrariërs hebben behoefte aan wat meer uitleg. Als gemeente helpen we ze daar graag bij. En het is natuurlijk ook in ons belang, want je wilt ondernemers helpen om te werken conform de milieuregelgeving."

In lijn met andere wetgeving

Tijdens de bijeenkomst is ook gekeken hoe aanverwante wetgeving zich verhoudt tot het Activiteitenbesluit, zoals de Wet Geurhinder en Veehouderij en het Actieplan ammoniak. Verkerk licht toe dat bijna alle agrarische gemeenten te maken hebben met het Actieplan ammoniak. "Nadat het Activiteitenbesluit in werking is getreden, moeten bedrijven meldingen indienen over de aanpassing van hun bedrijf in het kader van het Actieplan. Hoe gemeenten hier precies mee moeten omgaan is afhankelijk van het Activiteitenbesluit. Daarom is het goed om dit soort onderwerpen te bespreken voordat het Activiteitenbesluit in werking treedt voor de landbouwactiviteiten."

Aandachtspunten

Tijdens de eerste bijeenkomst zijn geen grote knelpunten gesignaleerd. Enkele aandachtspunten worden in de volgende bijeenkomst besproken. Verkerk neemt er met veel plezier aan deel. "Dit soort netwerkbijeenkomsten zijn heel nuttig, omdat je weet wat er op je afkomt nadat de nieuwe regelgeving in werking is getreden."

Meer netwerken

Dit jaar vinden nog twee à drie bijeenkomsten plaats van het agrarisch netwerk Activiteitenbesluit. De eerste wordt eind maart georganiseerd en de tweede waarschijnlijk in de eerste helft van juni. Dit najaar organiseert Kenniscentrum InfoMil schakels over agrarische activiteiten in het Activiteitenbesluit. In november/december vindt de laatste bijeenkomst plaats van het agrarisch netwerk. Kijk voor de laatste stand van zaken [hier](#). Er zijn ook andere netwerken voor de provincie, gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders.

Klik [hier](#) voor meer informatie.

Schakeldag 2012

Noteer in uw agenda! 5 juni te Nieuwegein.

**Omgeving in beweging:
Samen kennis maken!**

In deze dynamische tijden gebeurt er veel: veranderende omgevingsrecht en werkomgeving. Bovendien moet de kwaliteit gegarandeerd blijven! Vanzelfsprekend sluiten wij hier op aan.

Schakeldag - Alle informatie onder één dak!

[Lees meer...](#)